

HAKKARİ ŞEMDİNLİ İNCELEME RAPORU

GİRİŞ

Komisyonomuz 9 Kasım 2005 tarihinde Hakkari İli Şemdinli İlçesinde meydana gelen ve bu olay bahane edilerek yurdumuzun çeœitli bölgelerine yayılmak istenen terör olayını araœtırmak üzere Komisyon ve Heyet Başkanı Nevœehir Milletvekili Mehmet ELKATMIŞ, Komisyon Başkanvekili Adıyaman Mv. A.Faruk ÜNSAL, Komisyon üyeleri Batman Mv. M.Nezir NASIROĞLU, İzmir Mv. Ahmet ERSİN, Gaziantep Mv. Ahmet YILMAZKAYA ve Komisyon Uzman Yardımcısı İzzet EROĞLU'ndan oluœan bir Heyetle 22 Kasım 2005 tarihinde 09.45 THY uçağı ile Van'a intikal etmiœtir. Heyet aynı gün Emniyet Genel Müdürlüğünün tahsis ettiği bir helikopterle Şemdinli ilçesine intikal etmiœtir.

YAPILAN ÇALIŞMALAR:

Heyetimiz ilçeye intikalini müteakip hemen çalışmalarına baœlayarak ilk önce ilçe Kaymakamı Mustafa Cihat Feslihan'ı ziyaret ederek kendisinden ilçede meydana gelen olaylar ve alınan tedbirlerle ilgili bilgiler almıœ; karœılıklı görüœ aliœ veriœinde bulunmuœtur.

Heyetimiz bilahare İlçe Cumhuriyet Baœsavcısı Harun Ayık ve ilçe Emniyet Müdürü Tacettin Aslan ile de görüœmüœ olaylar ve alınan tedbirler hakkında bilgiler almıœ; görüœ aliœ veriœinde bulunmuœtur.

Heyetimiz akœam öğretmenevinde konaklamıœ olup, burada konaklayan öğretmenlerle de görüœerek ve ilçedeki çeœitli sorunlar hakkında bilgiler almıœtır. Keza bir kısım güvenlik güçleri mensuplarıyla da sohbet tarzında görüœmeler yapılmıœtır.

Heyetimiz 23 Kasım 2005 tarihinde sabahın erken saatlerinde çalışmalarına devam etmiœtir. İlk olarak ilçe Belediye Başkanı Hurœit Tekin ile makamında görüœülmüœtür. Bilahare Belediye Başkanı Hurœit Tekin ile birlikte olay mahalline gidilerek gerek 1 Kasım 2005 tarihindeki patlamanın meydana geldiği Cumhuriyet Caddesindeki yer ve binalarda ve gerekse 9 Kasım 2005 tarihindeki patlamanın meydana geldiği aynı cadde üzerindeki Özipek Pasajında ve Umut Kitapevinde incelemelerde bulunulmuœtur. İnceleme sırasında halkın yoğun ilgisi olduğundan halkla da görüœülmüœ ve geœmiœ olsun dileklerimizle birlikte "olayların aydınlatılacağından ve suçluların hak ettikleri ceza ile cezalandırılacağından hiç kimsenin kuœkusu olmaması; Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ve Hükümetimizin, Komisyonomuzun, siyasi partilerimizin olayların üzerinde titizlikle durdukları, olayın yargıya intikal ettiği ve yargıya güvenmemiz gerektiği, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne çeœitli partilerimizin araœtırma önergesi verdikleri bugünlerde bu önergelerin görüœülerek muhtemelen bir araœtırma komisyonunun da kurulacağı ve olayları enine boyuna araœtırıp bir rapor hazırlanacağı, konuya verilen önemin bir göstergesi olarak olaylar sonrası Baœbakan, İçiœleri ve Adalet Bakanlarımızın bölgeye geldikleri, 1 Kasım 2005 tarihinde meydana gelen olayda zarar görenlere ödenmek üzere ilk etapta iki yüz milyar yardım gönderilerek dağıtıldığı, Hükümetin zarar görenlerin zararlarını karœılayacađına karar verdiği ifade edilerek halktan sakin ve sabırlı olmaları, PKK ve bölücülerin, provokatörlerin oyunlarına gelmemeleri, bütün vatandaşların kardeœ oldukları, ayrılık gayrılık olmadığı, varsa birtakım yanlışlıkların bunların da zaman içerisinde hep beraber üstesinden gelebileceğimiz, Devletimize güvenmeleri, Devletimizin, Milletimizin ve Ülkemizin bir ve bütün olduğu ve hiçbir œekilde bölünemeyeceği" hususları beyan edilmiœtir. Bu beyanlar çarœı esnafı ziyaretlerinde de ifade edilmiœtir. Olay yeri incelemesinde kitabevi bombalanan Seferi Yılmaz da hazır bulunmuœ ve olay hakkında bilgisine baœvurulmuœ ve tatbikat da yapılmıœtır.

Olay yeri incelemelerini müteakip İlçe Jandarma Komutanlığı da ziyaret edilmiœ ve İlçe Jandarma Komutanı J.Binbaœı Erdem Yılmaz'la da görüœülmüœ ve ilçede meydana gelen

son olay ve önceki olaylar ile bölgedeki güvenlik konuları görüşülmüş, fikir alış verişinde bulunulmuştur.

Heyetimiz daha sonraki çalışmalarını konakladığı öğretimevinde devam ettirmiştir. Bu safhadaki çalışmalarında olayların görgü tanıkları olduklarını iddia eden başta kitabevi bombalanan Umut Kitabevi sahibi Seferi Yılmaz ile Zeynel Özel, Kadir Özcaner, Abdi Özel, Mehmet Atilla, Cahit Erler, Mehmet Tahir Erbaş, Fahri Yılmaz, Kadir Koçar ve Metin Eroğuz isimli şahıslar dinlenilmiş; olay hakkındaki görgüye dayalı bilgileri sorulmuştur. Görüştüğümüz kaymakam, emniyet ve jandarma yetkilileri Komisyonumuza olaylarla ilgili dosyalar ve CD sunmuştur.

Bu arada bölgede olayla ilgili inceleme ve araştırma yapan İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Yusuf Alataş, Mazlum-Der Genel Başkanı Cevat Özkaya ve beraberindeki Heyetle de olaylar hakkında görüş alış verişinde bulunulmuş ve bu Heyet hazırladığı bazı dosyaları Heyetimize sunmuşlardır.

Bu Heyetin sunduğu raporlar üç parçadan ibaret olup bu raporlar çeşitli sivil toplum örgütleri tarafından hazırlanmış olup okunup dosyamıza konulmuştur.

Heyetimiz Şemdinli'deki çalışmalarını bitirip 23.11.2005 tarihinde yine Emniyet Genel Müdürlüğümüzün temin ettiği helikopterle saat 15.00'de Şemdinli'den ayrılarak Hakkari İline hareket etmiştir.

Heyetimiz 23 Kasım 2005 tarihinde saat 16.30 sularında Hakkari İlindeki çalışmalarına ilk önce Vali Erdoğan Gürbüz ziyaret ederek başlamıştır. Vali Erdoğan Gürbüz'ün makamında yapılan görüşmede "bölgedeki gelişmeler, Şemdinli, Yüksekova ve Hakkari il merkezinde meydana gelen olaylar; PKK faaliyetleri; terörün önlenmesi ve bölgenin kalkınması için yapılan çalışmalar hakkında bilgi alış verişinde bulunulmuştur. Sayın Vali Heyetimize bu konularda brifing sunmuştur.

Bu görüşmeden sonra Komisyonumuz Hakkari İl Jandarma Alay Komutanı J.Albay Erhan Kubat'la da makamında bir görüşme yaparak terör, terörist faaliyetler ve meydana gelen olaylar hakkında bilgi almıştır.

24 Kasım 2005 tarihinde Heyetimiz Hakkari Belediye Başkanvekili ve bir kısım Belediye Encümen Üyeleriyle de görüşmüştür.

Heyetimiz ayrıca Hakkari Özel Harekat Şube Müdürlüğünü ziyaret ederek incelemelerde bulunmuş; bilahare Emniyet Müdürlüğünü de ziyaret ederek, İl Emniyet Müdürü Yaşar Ağdere'den terör, terörist faaliyetler ve olaylarla ilgili bilgiler almıştır ve Emniyet Müdürü tarafından olaylarla ilgili bir de dosya sunulmuştur.

Heyetimiz yine konakladığı polisevinde 9 Kasım 2005 tarihindeki bombalama olayında suçlanan Astsubay Başçavuş Ali Kaya ile Astsubay Özcan İldeniz'le de görüşerek olaylar hakkında bilgilerine başvurmuştur. Aynı olayda suçlanan ve bu iki astsubayla birlikte olan Veysel Ateş Bitlis Cezaevinde halen tutuklu olduğundan bilgisine başvurulamamıştır. Heyetimiz Hakkari Cumhuriyet Başsavcısı Hasan Aydın ile de görüşmüştür.

Şemdinli ve Hakkari'deki incelemelerimiz sırasında Bölge'de bulunan Özel Harekat Daire Başkanı ile de görüşmelerimiz olmuştur.

Heyetimiz başlangıçta Yüksekova ilçesine de gitmeyi planlamış, ancak zaman darlığı nedeniyle bu ilçemize gitmek imkanı olmamıştır.

Heyetimiz Hakkari'deki çalışmalarını da tamamlayarak yine Emniyet Genel Müdürlüğümüze ait helikopterle saat 15.30'da Hakkari'den Van'a hareket etmiş ve geceyi Van'da geçirmiştir.

Van Valisi Komisyonumuza akşam yemeği vermiş ve bu yemekte de Bölge ve Van ilimizle ilgili çalışmalar hakkında bilgi ve görüş alış verişinde bulunulmuştur.

Heyetimiz 24 Kasım 2005 günü Van Valiliğini, Van Belediye Başkanlığını ve Van Özel Harekat Şube Müdürlüğünü ziyaret etmiştir. Heyetimiz Van'dan Ankara'ya hareketinden önce, Van Havaalanında Komisyon ve Heyet Başkanı Nevşehir Milletvekili

Mehmet ELKATMIŞ tarafından Bölgedeki incelemelerle ilgili kısa bir basın açıklaması yapılmıştır. Bu çalışmalarımızda yardımcı olan İçişleri Bakanımız, Emniyet Genel Müdürlüğümüz, Hakkari ve Van Valiliklerimiz, Emniyet Müdürlerimiz, Özel Harekat Müdürlerimiz, askeri yetkililer, Şemdinli Kaymakamı, bölgedeki vatandaşlarımız ve basın mensuplarına Heyetimiz teşekkür ve taktirlerini sunar.

OLAYLAR:

Bilindiği gibi Güneydoğu Anadolu Bölgemizdeki olaylar en kapsamlı olarak PKK tarafından 1984 yılında Şemdinli de başlatılmıştır. Bu olaydan sonra terörist faaliyetler bütün bölgeye yayılmış ve şimdiye kadar 40.000'e yakın vatandaşımız yaşamını yitirmiş, binlerce polis, asker, öğretmen ve kamu görevlisi şehit olmuştur.

Özellikle Irak ve İran sınırından sızmalar neticesinde bu bölgelerde bulunan, yerleşim yerleri en fazla terörden etkilenen bölgelerimiz olmuştur. Hakkari–Yüksekova-Şemdinli Bölgemiz bu yerleşim yerlerinin başında gelmektedir. 1 Ocak 2005 tarihinden 9 Kasım 2005 tarihine kadar Hakkari İlinde 22 olay meydana gelmiş olup, bu olaylar neticesinde 7'si güvenlik kuvvetlerine karşı yapılmıştır. Bu olaylar neticesinde 13 asker şehit olmuş, 31 asker ve 7 polis yaralanmıştır. Bu patlamalar neticesinde 1 vatandaş ölmüş, 32 kişi yaralanmıştır.

Güvenlik güçlerince yapılan operasyonlarda bombalama olayları ile ilgili 21 kişi gözaltına alınmış, bunlardan 3'ü tutuklanmış, 1 tabanca, 3 el bombası, 318 gr. eroin, 10.5 kg. plastik patlayıcı madde ve 8 adet fünye ele geçirilmiştir. Plastik patlayıcılarla ilgili 2 kişi tutuklanmış, 5 kişi hakkında ise gıyabi tevkif kararı verilmiştir.

Ayrıca 19 Kasım 2005 tarihinde Yüksekova'da 2 el bombası, 1 tabanca ve çok sayıda örgütsel doküman ile yakalanan 1 şahıs tutuklanmıştır. Özellikle son üç ay içerisinde olaylar artarak devam etmiştir. Şöyle ki: 5 Ağustos 2005 tarihinde Şemdinli Askeri Gazino önüne poşet içerisinde konan zaman ayarlı ve parça tesirli bir bombanın patlaması neticesinde 5 asker şehit olmuştur. 1 Eylül 2005 günü bazı sivil toplum örgütlerinin düzenlediği Dünya Barış Günü etkinliğinde bir bombanın patlaması neticesinde 17 kadar vatandaş yaralanmıştır. 28 Ekim 2005 günü Emniyet Müdürlüğü önüne konan bir bombanın patlaması neticesinde sadece maddi hasar meydana gelmiştir. 1 Kasım 2005 tarihinde İlçe Jandarma Komutanlığı ile askeri gazino yakınına park eden 65 AV 223 plakalı araçta çok büyük bir patlama meydana gelmiş ve bu patlama neticesinde 6 asker, 3 polis ve 16 vatandaş yaralanmış (1 asker bir gözünü kaybetmiştir), 98 konut, 72 iş yeri ve 23 kamu binası zarar görmüştür. Bu olay ilçede büyük bir infial uyandırmıştır. Bilahare 9 Kasım 2005 tarihinde saat 12.00 sularında Cumhuriyet Caddesinde bulunan Özipek Pasajı içerisinde bulunan Umut Kitabevinde meydana gelen patlama neticesinde Mehmet Zahir Korkmaz isimli vatandaş ölmüş, kitapevi tamamen tahrip olmuş ve bu olayın duyulması üzerine halk toplanarak şiddetli tepki göstermiş ve olay mahallinin yakınında bulunan 30 AK 933 plakalı araç ile aracın içinde-yanında bulunan Astsubay Başçavuşlar Ali Kaya ve Özcan İldeniz ile itirafçı tabir edilen Veysel Ateş halk tarafından çember içerisine alınmıştır. Bir kısım vatandaşlar aracı tahrip etmişler ve bu kişilere saldırarak darp etmişlerdir. Bu sırada Ali Kaya aracın bagajını açarak eline silahını alınca arabanın bagajında bulunan silahlar, bombalar, evraklar ve krokilerin de görülmesi üzerine halkın öfkesi daha da artarak devam etmiş ve halk Ali Kaya'nın elinden silahını alarak bagaja koymuştur. Bir müddet sonra olay yerine gelen İlçe Kaymakamı, İlçe Emniyet Müdürü ve güvenlik güçleri olayları yatıştırmaya çalışmışlarsa da olaylar yatışmadığı gibi daha da artarak devam etmiş ve kalabalık da gittikçe çoğalmıştır. Daha sonra Cumhuriyet Başsavcısı araçta bulunan silah vesairenin tespiti için araç başına gelmiş ve tespite başlamıştır. Bu sırada olay mahallinin biraz gerisinden silah sesleri gelmesi üzerine halkta panik başlamış ve olaylar daha da vahim bir hal almıştır. İddiaya göre Tanju Çavuş isimli bir uzman çavuş 42 D 1935 plakalı araçla Yüksekova'dan hanımı ve üç çocuğu ile birlikte olay

mahalline doğru gelirken bir anda kendini kalabalığın içerisinde buluyor, kalabalıktan bazıları araca saldırarak aracı darp ediyor , Tanju Çavuş'da silahı ile kendisine saldıran kalabalığa rastgele ateş açıyor ve bu ateş neticesinde de 5 kişi yaralanıyor. Yaralılardan Ali Yılmaz isimli vatandaş hastaneye götürülürken yolda vefat ediyor. Bu olay tansiyonu daha da artırıyor ve kalabalık 30 AK 933 plakalı araç etrafındaki çemberi daha da güçlendiriyor. Güvenlik güçleri ise Ali Kaya ve Özcan İldeniz'i alarak Jandarma Komutanlığına, Veysel Ateş'i de Emniyet Müdürlüğüne götürüyor. Bu arada toplanan kalabalık da Hükümet Binasına doğru "sarok Apo, Kürdistan, PKK burada, Kürdistan burada; buradan asker ve polis gitsin, burası onlara mezar olacak, terörist devlet, şerefsiz devlet" gibi sloganlarla yürüyüşe geçiyor ve bir kısım da Hükümet Binasını, Emniyet Müdürlüğünü ve burada bulunan bir çok resmi aracı, emniyet ve asker lojmanlarını taşıyıp tahrip ediyorlar. Bir kısım da ilerde bulunan polis noktasını yıkmışlar ve polis noktasına doğru hareket ederek polisin çekilmesi neticesinde polis noktasını işgal ederek buraya "PKK-APO Kontrol Noktası", PKK Apo; Serok Apo PKK" sloganlarını duvara yazmışlar ve buradaki buzdolabı, jeneratör 10 KW yükselticiyi, çelik dolabı ve 10 ton odunu tahrip edip yakarak, giriş çıkışları kontrol ediyorlar ve buradaki köpek ve güvercinlere işkence yapıyorlar. Bilahare ilçeye Hakkari Valisi de geliyor ve kriz merkezi oluşturuluyor. Daha sonra ise Cumhuriyet Başsavcısı saat 21.00 sıralarında 30 AK 933 plakalı araçtaki yarım kalan tespitine başlıyor. Araçta yapılan tespit, araç içerisinde koltuklarda, aracın tavanında ve sol ön kapısında kısmen kan lekeleri bulunduğu, araç içerisinde bir adet fermuarı açık durumda siyah bir çantanın bulunduğu, aracın kaporta kısmının kullanılmaz durumda olduğu, bütün camlarının kırık ve tekerleklerinin kesilmiş ve delinmiş bulunduğu görülmüştür. Araç içerisindeki diğer eşya ve silahlar Cumhuriyet Başsavcılığınca tespit edilerek, emanete alınmıştır. Keza tahrip edilen kitabevindeki deliller de tespit edilmiş ve özellikle 2 adet HGR 2 DM 72 C05 FMP-133 ibareli yeşil renkli metal el bombası maşaları da zabıta emanete alınmıştır. Ayrıca olaylar sırasında bir kısım güvenlik güçlerinin evlerine zorla girilerek ev eşyaları tahrip edilmiştir. Yine Kaymakamlık Konutu, Halk Eğitim ve İlçe Tarım Müdürlüğü önündeki bayraklar çalınmış yırtılmış ve yakılmıştır. Yine Şemdinli Lisesi önündeki Atatürk büstü tahrip edilmiştir.

Olayların önlenmesi için valilik makamında bir kriz merkezi oluşturulmuş ve gerekli güvenlik tedbirleri alınmış; güvenlik güçleri takviye edilmiştir. Olayların daha fazla büyümemesi, halkın sakin olması için Şemdinli, Yüksekova, Hakkari, Çukurca ve Esendere Belediye Başkanları, İl Genel Meclisi Üyeleri, ilçe, mahalle ve köy muhtarları ile CHP Hakkari Milletvekili Esat CANAN ile toplantılar yapılarak olayların önlenmesine çalışıldığı bilgisi alınmıştır.

Dinlediğimiz ve görüştüğümüz tanıkların beyanlarına göre:

Olayın tanıklarından ve bombalanan Umut Kitabevinin sahiplerinden Seferi Yılmaz Heyetimize hem olay yeri incelemesi sırasında ve hem de öğretnenevinde alınan ifadesinde özetle şu beyanda bulunmuştur:

"Saat 09.30'da dükkanımı açtım. Pasaj komşularım Metin Korkmaz ve Mehmet Zahir Korkmaz yemek yapmak için dükkanımın arka bölmesine geldiler. 9 Kasım 2005 günü işyerimde öğlen saatlerinde üç kişi oturuyorduk. Öğleleri yemeğimizi pasajdaki arkadaşlarla birlikte yedik. O gün de yemeği hazırladık ve yemeğe başlamak üzereydik. Yanımda Metin Korkmaz ve Mehmet Zahir Korkmaz vardı. Diğer esnafları da yemeğe çağırmak için arka bölümden ön bölmeye tam geçmiştim ki cam sesi duydum. O arada bir bombanın ön bölüme bir bombanın da ikinci bölmeye doğru geldiğini fark ettim ve "Bomba" diye bağıarak dışarı fırladım. Pasajda sadece bir kişinin kaçtığını gördüm. Sağa dönünceye kadar kaçanı kovaladım. Bu arada kaçanın bombayı atan olduğunu söyleyip yakalanması için bağırdım. Zeydan Özel'i gördüm. Birkaç kişi kaçan şahsı kovalamaya başlayınca ben yaralılara bakmak için işyerime döndüm. Pasaja gelenler kaçanı kovalamaya başladılar. Kaçanı önceden

tanımıyordum. Kaçan şahsın kaçarken telefonla görüşme yaptığını görmedim. Esnaflar görmüşler. Birkaç kişi benden önce işyerime gelmişti. Etraf toz duman halindeydi. Yaralıları çıkarıldı. Sonra dışarı çıkarıldım ve topluluğun çembere aldığı aracın yanına gittim. Araçta iki kişi vardı. Biri ön diğeri ise arka koltuğa oturmuştu. Kişiler önce kaçmadılar. Kaçan şahsa kimliğini sordum. “Amirimdedir.” dedi. Sonra İlçe Emniyet Müdürü “Bunlar bizden değil.” dedi. Kişiler önce bagajı açtırmak istemediler. Sonra bagaj açıldı; silah, evrak, kroki vb. şeyler bulundu. Ali Kaya bagaj açılırken silahın birini kaptı. Arkadaşlar silahı elinden aldı. Daha sonra iki kişiyi Emniyete teslim ettik. Ali Kaya’yı jandarmaya götürdüler. Askeri yetkililer ve Emniyet Müdürü söz verdi. Özcan İlideniz’i ise iki kişi koluna girerek ilçe jandarmaya götürdü. Olayın görgü tanıklarının ifadesi alınmadı. İfade verirken rahat bir ortamda değildik. Sürekli telefonlar geliyordu. Ben siyasi davadan dolayı on beş yıl hapis yattım. Bundan dolayı hedef olmuş olabilirim. Polis kontrol noktasındaki olayları 7-9 yaşlarında çocukların yaptığı söyleniyor. Basın bunu abarttı. Askeri gazino ve lojmanlar 1 Kasım’da patlamadan önce boşaltılmış, eşyaları ve büyük ekran televizyonu bile çıkartmışlar. Dört daire vardı. Bunlardan ikisi bana ait. Bunlar da boşaltılmış.” Seferi Yılmaz bu ifadelerini İHD ve diğer sivil toplum örgütlerinin 12.11.2005 tarihli raporlarında da aynen teyit etmiştir.

Heyet olay hakkında bilgisi olan kişileri öğretnenevinde teker teker dinlemiştir. Zeydan Özel Özipek Pasajının çaprazındaki Ender Giyimin sahibidir. Özel olayla ilgili gözlemleri kısaca şu şekilde anlatmıştır.

“Olay olmadan önce söz konusu arabayı amcamın dükkanının önüne park etmişlerdi. Üç kişi vardı. Küçük yer olduğundan gelenleri tanırız. Ancak bunları tanımayanca şüphelendim. Sarı-kahve renkli montlu biri pasajı izliyordu. Amcam oğluna dedim ki: “Bunları önceden görmedim. Şüpheleniyorum. Bunlar bombacı olmasın!”. Kahve renkli giysili arabadan çıktı. İki eli cebinde idi. Pasaja girdi, ben de çaktırmadan “Bunlar kimdir?” diye aracın yanına gittim. Hemen araba çalıştırıldı. Araba uygun bir yer bulmak için hareket etti ve sonra dönerek kuyumcu dükkanının önüne park etti. Dükkanına girdim ve patlama oldu. Dışarı çıktım. Halk pasaja yürüdü. Kahve renkli montlu geliyordu. Telefonla birisini aradı ve “Neredesin?” diye sordu. Eczanenin önüne baktım. Arkadaşı arabayı park etmişti. Arkadaşı telefonu eline aldı “Gel buradayım” dedi. O arada oradakilere montlunun yakalanması için bağırdım. Seferi Yılmaz’ı gördüm. Kendisi yanıma geldi. Kendisi “Bombayı atan bu” dedi. Ben de yarım saattir bunları izlediğimi söyledim. Halk saldırdı. Kaçan kişi arabaya girdi. Arabada iki kişi oldu. Biri ise dışarıda arabanın yanında idi. Ali Kaya’ya “Sen de bu işin içindesin” dedim. Kendisi kabul etmedi. Arka koltuğa bindi. “İnkar etme bu işin içindesin. Yarım saattir sizi izliyorum” dedim. Böyle deyince arabadan çıktı. Şahsı önceden tanıımıyordum. Arka bagajı açtı. Hemen elini silaha attı. “Ben emniyet görevlisiyim” dedi. Ben de bomba patlattıklarını söyledim. O arada bagaja baktığımda evrak, silah ve benzeri şeyler gördüm. Herkes arabaya vurmaya başladı. Ali Kaya’nın elinden silahı alındı, şarjör çıkarıldı ve silah bagaja konuldu. Kaymakam, polis, asker ve özel tim geldi. Özel tim ateş edince herkes yere yattı. Panzer (akrep) geldi ve ateş edildi. O arada Veysel Ateş’i araçtan çıkarıp panzere bindirdiler. Ali Kaya’yı ise emniyet aldı. Top sakallı olan Özcan İlideniz devamlı arabanın etrafında dolaşiyor ve arabanın içine bakıyordu. Adidas markalı lacivert montluydu. Eli cebindeydi. Özcan İlideniz’e “inkar etme üç kişisiniz” dedim. Kendisi kabul etmedi “İki kişi gidince millet rahatladı” dediler. Özcan İlideniz ilçe jandarmaya doğru yürüdü. Halka “Yakalayın” dedim. O arada yarbay Mustafa Yanık da gidiyordu. Asker fırının önüne barikat kurmuştu. Asker bana gitmenin yasak olduğunu söyledi. Yarbaya Özcan İlideniz’i işaret ederek olaya karışanlardan birinin de bu olduğunu söyledim. Bana “Rahat olun” dedi. Askerlere emir verdi. Askerler de Özcan İlideniz’in iki koluna girip ilçe jandarmaya doğru götürdüler.

Kadir ÖZCANER ile Görüşme: İnsan Hakları Derneği Şube Yöneticisi olan Kadir Özcaner serbest meslekle uğraşmaktadır. Özcaner olay hakkında özetle şunları söylemiştir: “Olay yerinin yüz metre kadar uzağındaydım. Evin önüne toprak döktüreceğim için kamyonu bekliyordum. Söz konusu araba olay yerine geldi. Hatta yolun ortasında durdu. Arabanın arkası bana dönüktü. Trafik sıkışınca geri geldi ve kavşaktan döndü. Van Gölü Tavukçuluğun önünde durdu. Şahısların ne yaptığını bilmiyorum. Ancak iki kişilerdi. O esnada bomba sesi geldi. Hangi taraftan geldiğini anlamadım. Pasajın önünden iki üç kişinin kaçtığını gördüm ve olayın olduğu yere doğru yöneldim. Sarı montlu şahsın aşağı indiğini gördüm. Fahrettin Yılmaz “Sen kimsin? Bombayı kim attı?” diye soruyor. Kişi cevap vermiyor. Ali Kaya aracın dışındaydı. Ali Kaya’nın yanına geldim. Kürtçe ve Türkçe “Yahu ne oluyor, ne yapıyorsunuz?” diye sordum. “Biz emniyet görevlisiyiz” dedi. Kaçan kişi aracın arka kısmının ortasına oturmuştu. Başı eğik olduğundan yüzünü görmedim. Kendisini sürekli saklıyordu. Biri kimliğini sordu. Kimliğinin amirinde olduğunu söyledi. Ali Kaya o esnada toplanmak istedi. Baktı kontrol yok. Esnaf da toplandı. Halk toplanınca araca tekme atıldı. 10-15 dakika sonra Emniyet Müdürü geldi. “Sakin olun” dedi. Müdür “Biz bunları tanımıyoruz” dedi. O arada kalabalık arttı. Kaymakam arabanın üzerindeyken yüzü maskeli polisler havaya silah sıktı. Panzerden ateş açıldığını görmedim. Küçük panzer yanaştı ve Veysel Ateş’i götürdüler. Daha sonra halkı yatıştırmaya çalıştılar. Pasajdaki patlamada birinin ölü olduğu söylendi. Kargaşa arttı. Ölen yeğenimdi. Silahlar atıldı. Ali Kaya’yı aldılar. Top sakallı birini fark etmedim. Mustafa Yanık adında yarbay vardı. Vatandaşın biri “Tüm pislikler sizin elinizin altından çıkıyor.” dedi. Hastaneye gittim. Keşif esnasında oradaydım. Halk keşfi izliyordu. Milletvekili güvenliğin sağlanmasının gerekli olduğu ile ilgili açıklama yaptı. Büyük bir ses geliyordu. Ancak sesler yakınımızda değildi. Havaya ateş açılmıştı. Tanju Çavuş’un silah sesini duymadım.

Abdi ÖZEL ile Görüşme: Abdi Özel esnaf olup giyim işi ile uğraşmaktadır. Pasajın 20 metre kadar çaprazında dükkanı bulunmaktadır. Abdi Özel olaylar hakkında şunları ifade etmiştir:

“Olaydan önce araç benim dükkanımın önündeydi. İçeride çalışıyordum. Zeydan tanıyor musun?” dedi. “Yok” dedim. Araçta iki kişi gördüm. Zeydan onlara bakıyordu. Kendisi telaşlıydı. Patlamayı fark etmedim. Pasaja koştuğumda yaralılar çıkarılıyordu. Sesler duydum ve arkasından koştum. Olayın failinin kaçtığını söylediler. Halkla birlikte gittik. Kaçan kişi aracın arka kısmının ortasında oturuyordu. Aracın etrafında 20 kadar kişi vardı. Ali Kaya’yı gördüm. Arabadan çıkmıştı. Özcan İlderniz’i kalabalığın içinde fark ettik. Zeydan onu işaret etti. Böyle olunca koştu ve askerlerin güvenlik aldığı yere sığındı. Yarbay da ordaydı. İki kişi koluna girdi. Veysel Ateş’i DEHAPlılar muhafaza etti ve “Emniyete teslim edelim.” dediler. Veysel Ateş’i zırhlıya bindirip götürdüler. Ali Kaya’nın nasıl gittiğini görmedim. Ardından hastaneye gittim.”

Mehmet ATİLLA ile Görüşme: Mehmet Atilla esnaf olup inşaat malzemesi satmaktadır. Mehmet Atilla olayla ilgili gözlemlerini şöyle aktarmıştır:

Arabayı park etmişti. Biri “Bunu yakalayın.” dedi. İki kişi koşuyordu. Arabaya girdi. Biri araçtakine kimliği olup olmadığını sordu. Araçtaki kimliğinin olmadığını söyleyince araçtan çıkması istendi. Böyle olunca kimliğinin amirinde olduğunu söyledi. Halk geldi. Kişileri emniyete teslim ettik. Arabada iki kişi vardı. Biri dışarı çıktı. Sarı montlu araçta kaldı. Aracın bagajı açıldı, silah ve bombayı gördüm”.

Cahit ERLER ile Görüşme: Cahit Erler’in pasajda iş yeri bulunmakta olup toto bayiliği yapmaktadır. Heyet kendisine askerlerin 9 Kasım 2005 tarihinde toto oynayıp oynamadığını sordu:

“O gün iş yerinde ben yoktum. Oduna gitmiştim. Kardeşim vardı. 12-13 öğrenci oyun oynamaktadır. O gün öğrenciler dışında kimse oyun oynamadı.”

Mehmet Tahir ERBAŞ ile Görüşme: Mehmet Tahir Erbaş pasajın çaprazındaki iş yerinde esnaflık yapmaktadır. Olayla ilgili bildikleri hakkında şunları ifade etmiştir:

“İçerde idik. Bomba sesi duydum. Birisi kaçtı. Kahve renkli montu vardı. Dükkanın önünden geçti. Eczanenin önünde telefonla Türkçe “Neredesiniz?” diye sordu. Pasajın önünden ceset çıkarıldığını görünce oraya koştum. Kişi kaçarak gitti. Yaralıyı hastaneye götürdüler. Sonra aracın yanına gittik. Gittiğimde araçta sadece kaçanı gördüm. Ali Kaya dışarıdaydı. Başı kanamıştı. Hatta kanı ceketime düştü. Top sakallı birini hatırlamıyorum. Biz zarar görmeden devlete teslim edelim diye korumaya çalışıyorduk. Ali Kaya’nın elinde silah vardı. Biri silahı alıp şarjörünü çıkarttı. Havaya ateş edildi. Arabadan bir şey alındığını görmedim. Sonra Ali Kaya’yı Emniyete götürdüler.”

Heyet ayrıca şahsa olaylardan sonra dükkanlarını neden kapattıklarını sordu. Kişi diğerleri açmayınca kendisinin de açmadığını, içlerinin rahat olmadığını ve kuyumcu dükkanı olduğundan geç açtığını belirtti.

Fahri YILMAZ ile Görüşme: Fahri Yılmaz züccaciye dükkanı işletmektedir. Dükkanı pasajdan 12 dükkan aşağıdadır. Görüşmede Heyete kısaca şunları anlatmıştır:

“Olay sırasında işyerindeydim. Patlama sesi geldiğinde dışarı fırladım. Halk yukarı doğru koşuyordu. Biri telefonla konuşuyordu. Halk “Bombayı bu attı.” dedi. Kişi kovalandı. Aşağı gitti. Ayrıca aşağıdan biri geliyordu. Kaçan şahıs gelenle konuştu. Sonra ikisi de arabaya bindi. Arabayı çalıştırmaya çalıştı. Biri o arada emniyetten olduğunu söyledi. Altmış-yetmiş kişilik kalabalık vardı. Başta kimse karışmıyordu. “Kişileri adalete teslim edelim.” dendi. Polis, asker ve Emniyet Müdüründen sonra Kaymakam geldi. “Biz aldık, bizdendir.” denildi. İkisini götürdüler. Dükkanım açık olduğu için döndüm ve dükkanımı kapattım. Keşif esnasında silah sesi geldi. Ben uzaktaydım. Tam olarak bilmiyorum. Jandarma tarafından halkın üzerine ateş açıldı. Halk yere yattı. Uzak olduğu için tam göremedim. Güvenli olmadığı için olaylardan sonra dükkanı kapatıyoruz.”

Kadir KACAN ile Görüşme: Kadir Kaçar meşrubat dükkanı işletmektedir. İş yeri eczanenin karşısında olup, pasaja yetmiş metre kadar uzaklıktadır. Kadir Kaçar olay hakkında şunları söylemiştir:

“Patlama sesiyle birlikte dışarı çıktım. İtirafçı denen şahıs telaşlı şekilde yürüyerek hızla gitmekteydi. Tedirgindi. Önceden arabayı görmüştüm; ancak dikkat etmemiştim. Aşağı doğru gitti. Telefonla görüştü. Komşularından biri bana yaklaştı ve “Bombayı bu kişi attı.” dedi. Az ileride araç duruyordu. Ali Kaya ise aşağıda bekliyordu. Veysel Ateş, Ali Kaya ile buluşup araca gittiler. Veysel Ateş araca bindi. Ali Kaya araca bindi; sonra geri indi. Kim olduğunu sorduk. Telekom görevlisi olduğunu söyledi. Kalabalık arttı. Kimlik soruldu. Kişi “Emniyetçiyim.” dedi. Yüz kadar kişi vardı. Arabanın arkasından küçük bir silah çıkardı. İki üç kişi silaha sarıldı ve silahı elinden aldılar. Silahın şarjörü çıkarıldı. Görevliler geldi. Yüzleri kapalı özel tim geldi. Kalabalık dağılmadı. Aksine daha da arttı. Özel tim gitti. Polise ait araç geldi ve Veysel Ateş’i aldı. Ondan sonra Emniyet Müdürü geldi. Ali Kaya ile birlikte Emniyet Müdürlüğüne gittiler. Cenaze pasajdan çıkarılırken gençler taş atarak camları kırdı. Cenazenin peşinde hastaneye doğru giderken ateş açıldı. Bu arada kardeşim yaralandı. Top sakallı kişiyi ilk etapta görmedim. Sonradan geldi. Emniyet Müdürüne söyledik. Sonra Müdürle birlikte gittiler”.

Metin EROĞUZ ile Görüşme: Metin Eroğuz market işletmektedir. Market pasajdan elli metre kadar uzakta olup Ziraat Bankası tarafındadır. Heyete Metin Eroğuz şu bilgileri aktarmıştır:

“Bomba patladığında dükkanımın önüneydim. Patlama anında telaş oldu. Patlamadan bir dakika kadar sonra kuyumcu arkadaşın fırladığını gördüm. On dakika kadar sonra yaralıyı çıkardılar. Biri “bombacı aşağıya gitti” diye bağırdı. Kahve renkli montlu birini gördü. Telefonla görüşüyordu. Hızlı ve telaşlıydı. Aşağıda birini gördü. Önünde Baran Ticaretin sahibi vardı. Failin o kişi olduğunu söyledi. Kaçan kişi birine yanaştı ve sonra beraber olarak aşağı doğru gittiler. Sanırım arabaya bindiler. İkisini arabada gördüm. Hafif sakallı olan da arabanın içindeydi. Olaydan on dakika sonra yarbayla diyalogumuz oldu. Kendisi olayın bizler tarafından yapıldığı yönünde bir şeyler söyledi. Ben de “sizler tarafından yapılıyor.” dedim.

Semdinli Kaymakamı Mustafa Cihat FESLİHAN ile Görüşme: İlçede yıllardır terör hadiseleri yaşanmaktadır. Ancak son 6 aya kadar ilçede sükunet hakimdi. Son altı ay içerisinde 5’i kırsal da 6’sı ise emniyet bölgesinde olmak üzere toplam 11 patlama meydana geldi. 9 Kasım 2005 tarihinden önce askerden 11 şehit, 33 yaralı, polisten ise 3 yaralı var. Ayrıca 31 vatandaş yaralandı.

9 Kasım 2005 tarihinde meydana gelen toplumsal olayda 5 polis yaralandı. Patlamada ve sonra açılan ateş sonucunda iki vatandaş hayatını kaybetti. Askerden ise şehit ve yaralı bulunmamaktadır. Ayrıca 5’i ağır, 20’nin üzerinde hafif olmak üzere toplam 25’in üzerinde yaralanma olayı var. Yaralanma ve ölüm olayları sebebiyle Yüksekova’ya gidiş ve gelişler oldu. 5 Ağustos da Askeri Gazino önünde meydana gelen patlamada 5 asker şehit oldu, 3’ü ise yaralandı. Sonrasında ise ilçede bu tür olaylar yaygınlaştı.

1 Kasım’da saat 23.00 civarında İlçe Jandarma Komutanlığı ile Askeri Gazino arasında park eden araçta patlama meydana geldi. Araç plakası bulundu: 65 KU 223. Araç tamamen infilak etti. Tahrip gücü yüksek bomba olduğundan 98 konut ve 72 işyeri ve 23 resmi kurum binası zarar gördü. Olayda 6 askeri personel ve 3 polis memuru ve 16 vatandaş yaralandı. Askeri personelden biri gözünü kaybetti. Olay esnasında Alay Komutanlığındaydım. Bize saldırı yapıldığını ve roket atıldığını zannettik. Rapor geldikten sonra gerçek durumu öğrendik. Emniyet Müdürlüğü patlamanın yaşandığı yol güzergahında şüphelendiği araçları kontrol etmektedir. İlçede genelde 30 ve 65 plakalı araçlar bulunmaktadır. Bundan dolayı bu araç şüpheli çekmemiştir. Söz konusu araçla ilgili net bir bilgi bulunmamaktadır. Patlamanın tesiri çok büyük olmuştur. İlçenin İran ve Irak’la sınırı var. Sınırın nizami olmayıp doğaldır. Bu sebeple patlayıcı ve silah geçişleri mümkün olabilmektedir.

1 Kasım’da meydana gelen patlamada zarar görenlerin zararının giderilmesi için ilk etapta iki yüz milyar para tahsis edildi. 9 Kasım’da bununla ilgili toplantı halinde iken saat 12.00 sıralarında patlama oldu. İlçe Emniyet Müdürlüğüne geçtim. Bize patlama meydana geldiği ve aracın içindeki bir vatandaşın linç edilmek istendiği bilgisi geldi. Toplanan kalabalık aracın içindeki kişiyi çıkarmaya çalışıyor. Aracın etrafında kalabalık artınca jandarmadan kuvvet istedik. Aynı zamanda durumu Vali Beye bildirdim. On beş dakika sonra Emniyet Müdürünün “Kaymakam Bey gelsin” dediğini duydum ve olay yerine geçtim. Emniyet Müdürü aracın üstündeydi. Kalabalığın arasından geçtim ve aracın üstüne çıktım. Kalabalığı yatıştırmaya çalıştım ve sakin olmalarını söyledim. Bu arada pasaj tarafından kanlar içerisinde bir şahıs sürüklenerek getirildi. Bunu gören halk hiddetli bir şekilde polisler saldırmaya başladı. Birkaç kişi uzanıp beni çekmeye başladı. Bunun üzerine tekrar Emniyet Müdürlüğüne geldim. Sürüklenenin patlamada ölen ya da yaralanan kişi olup olmadığını bilmiyorum. Halkı yatıştırmak için gittiğimde zaten Veysel Ateş getirilmişti. Konuşma yaparken araç boştu. Olaya karıştığı iddia edilen iki askerin akıbetini bilmiyorum. Sürüklenen

şahsın görülmesi halkın galeyana gelmesine neden oldu. Kalabalık Hükümet Konağı önüne yığıldı. Güvenlik güçleri tertibat aldı. Kalabalık saldırdı. Taş ve slogan atıldı. Yasa dışı örgüt bayrağı görmedim; ancak yasa dışı örgüt ile ilgili slogan vardı. Polis havaya ateş açarak kalabalığı püskürttü. Kalabalık ilçe merkezine yöneldi. Polis merkezine taşlı ve sobalı saldırıldı. Havaya ateş açılarak olay engellenmeye çalışıldı. 15.30'da Vali Bey geldi. Ben onu karşılamaya gittim. Durum değerlendirmesi yapıldı ve kriz merkezi oluşturuldu. Vali Beyle Hakkari Cumhuriyet Başsavcısı da geldi. İlçenin ileri gelenleri ile birlikte toplantı yapıldı.

Aracın etrafında görevli kimse kalmadı. Halk aracı çembere almıştı. Saat 16.00 sıralarında Savcı olay yerine geçti ve aracı incelemeye başladı. Vatandaşlar ise uzaktan incelemeyi izliyordu. Otuz dakika sonra kalabalığın içinde silah sesi geldi. Vatandaş galeyana geldi ve polis merkezine yöneldi. Burayı boşaltmak zorunda kaldık. 42 D 1935 plakalı araçla Tanju Çavuş adlı bir uzman çavuşun eşi ve çocukları ile birlikte kalabalığın içerisinden geçerken ateş açtığı söylendi. Olayda 5 kişi yaralandı. Yaralılar Yüksekova'ya götürüldü. Yaralılardan biri yolda yaşamını yitirdi. Olay üzerine Savcı incelemeyi yarıda bırakarak kriz merkezine geldi. Burada vakit kaybedilmeden araçtaki incelemenin tamamlanması kararlaştırıldı. Savcı saat 21.00'de tekrar aracın olduğu yere geldi ve incelemeyi tamamladı. İncelemenin ardından araç Hükümet Konağının önüne çekildi. Olaylardan sonra Veysel Ateş ve Tanju Çavuş tutuklandı. Kalabalık ise geç saatlerde dağıldı. 10 Kasım'da olay yeri incelemesi yapıldı. İki cenaze Diyarbakır Adli Tıp Kurumu'na gönderildi. Aracın içinde ne olduğunu bilmiyorum. İlk gittiğimde (saat 12.45) aracın yanında emniyet görevlileri vardı. Jandarmayı İlçe Jandarma Komutanlığı ve lojmanların yanında gördüm; Ancak olay yerinde görmedim. Daha sonra iki kişinin serbest bırakıldığı söylendi. İki kişi Hakkari Alay Komutanlığı'nda görevliler. Bunların ilçeye geliş ve gidişleriyle ilgili bize bilgi gelmedi. Ayrıca aracın kime ait olduğunu bilmiyorum”.

Semdinli Cumhuriyet Başsavcısı Harun AYIK ile Görüşme:

“Polis patlama olduğunu söyledi. Bakmak üzere gittim. Beyaz bir aracın etrafında kalabalık toplanmıştı. Kaymakam halkı yatıştırıyordu. Halk, polis ve jandarmanın kendilerini terörist olarak gördüğünü söyledi. Sakinleştirmeye çalıştım. Kalabalık “Terörist devlet.” dedi. Kaymakama saldırıldı. Vatandaşın biri bana “Buradan gitseniz iyi olur.” dedi. Emniyet Müdürlüğüne gittik. O arada Veysel Ateş'i götürmüşlerdi. Görgü tanıkları iki kişinin daha olduğunu söyledi. Şüpheliler de beraber olduklarını kabul ettiler. Saldırıları Veysel Ateş'e dönüktü. Araca büyük zarar verildi. Diğer iki kişi aracın dışındaymış. Araçtakilere el koyduk. Bombayı jandarmaya verdik. Sanıklar araçtaki bombaların kendilerine ait olduğunu kabul ediyorlar. Araçta kroki, fotoğraf ve askeri evrak bulundu. Kişilerin görevlendirme belgesi var. Görevliler Seferi Yılmaz'a Almanya'dan paket geleceği yönünde istihbarat gelmesi üzerine Şemdinli'ye geldiklerini ve kendisiyle görüşeceklerini söylediler. Veysel Ateş'in gözaltına alınması emrini ben verdim. Diğerleri için delil olmadığı için karar almadık. Jandarma araçtaki bombaların kendilerine ait olduğunu kabul etti. Hatta araçtan ajanda gibi bazı şeylerin çalındığı söyleniyor. Kitabevinin bombalanması olayında iki bomba kullanılmış. Ayrıca araçta bulunan silahların faili meçhul olaylarda kullanılmadığı tespit edildi. Dosyayı fezlekeyle birlikte Van Cumhuriyet Başsavcılığına gönderdik.

Kalabalık keşif mahallindeki araçtan yüz metre kadar ilerde keşfi izlemekteydi. Hava kararmıştı. Ateş yakmışlardı. Uzaktan tabanca sesleri geldi. Beş kişinin yaralandığının söylenmesi üzerine keşfi yarım bıraktık. Akşam keşfi sırasında kalabalığa ateş eden uzman çavuşun yanında eşi ve üç çocuğu bulunmaktaydı. Yüksekova'dan dönmekte olan uzman çavuş kalabalığın yanından geçiyor. Elektrik direği devrilerek yol kapatılmış. Bu arada kalabalık araca taş atıyor. Aracın arka camında taş izi var. Araçta fazla hasar yok. Vurularak ölen ve yaralanan kişilerin vücudundaki mermilerin Tanju Çavuş'un silahından çıktığı belirlendi. Keşif yapılırken panzerden ateş açılmadı. İki olayı aynı dosyada yürütüyoruz.

Veysel Ateş bombaların kendisi tarafından atıldığı iddiasını kabul etmiyor. Sanıkların ifadesine göre Özcan İlideniz tuvalete gideceği sırada bomba patlıyor. Seferi Yılmaz, Veysel Ateş'in peşine düşüyor. Pasajdan önce Veysel Ateş, ardından Seferi Yılmaz çıkıyor. Seferi Yılmaz'da yaralanma yok. Kendisi bombayı görünce kaçıyor. O arada pasajdan birinin kaçtığını görüyor ve onu takip ediyor. Araca binene kadar kimse Veysel Ateş'i yakalayamıyor.

1 Kasım'da meydana gelen olayda kullanılan aracın Yüksekova'da bir şahsa ait olduğu belirlendi. Ancak belirlenen şahıstan sonra araç çok yakın süre içerisinde iki kişiye haricen satılmış. Araştırmalar devam ediyor. Olaydan önce aracın park edildiğini asker fark ediyor. Asker polise söylüyor. Polis giderken patlama oluyor. Olay anında birkaç işyeri açık. Olay 23.05.sıralarında meydana geliyor. O gece Fenerbahçe'nin Avrupa Kupası maçı var. Patlama maçın ikinci yarısına denk geliyor. O sırada Askeri Gazinoda dört beş kişi var. Askerler özellikle maçlarda hedef olabileceklerinden teyakkuz halindedir.

Buradaki emniyet mensupları özellikle adli konularda yetersizler. Olay yeri inceleme ve bomba imha ekibi yok. Kamera sistemi kurulmalı ve tecrübeli elemanlar istihdam edilmelidir. Polis 12/12 sistemine göre çalışmasına rağmen yetişmemektedir. Olay yeri inceleme ve bomba imha ekibi Yüksekova'dan gelmektedir. Bunlar da olay olduğunda değil; ertesi gün gelebilmekteler. Bu sebeple gecikme yaşanmaktadır. Ödenek konusunda sıkıntılarımız var.

Semdinli Emniyet Müdürü Tacettin ASLAN ile Görüşme:

"1 Kasım'da meydana gelen olaylarda halkın devletin kurumlarına karşı tepkisi yoktu. Bayramlaşma töreni yaptık. Katılım yüksekti. 9 Kasım'a kadar tek başıma polis noktasına kadar gidebiliyordum. Halkla diyalogumuz iyiydi. Ne olduysa 9 Kasım'da oldu.

5 Ağustos'ta yönlendirmeli bomba poşet içerisinde bırakılmış. Yarım saat bekletilmiş. Bomba zaman ayarlı ve parça tesirli. Poşete bakan askerlerden üç uzman çavuş ve iki asker şehit oldu. Olay yerine ilk ben gittim. Kiminin ayağı, kiminin başı yoktu. Bir plakadan bahsedildi. Gözaltı yapıldı. Ancak bir şey çıkmadı. Bizi sonuca götürecek bir şey bulamadık. Halk bize "Niye acemice tavır sergilediniz." diye kızgındı.

1 Eylül'de Dünya Barış Günü etkinliği düzenleniyor. İlk defa geçen yıl düzenlendi. Etkinlikler iki günde gerçekleştirildi: 31 Ağustos ve 1 Eylül. İlk gün açılış ve konuşmalar yapıldı ve eğlenceler düzenlendi. Etkinlikte 100-150 kişi vardı. Geçen yıl büyük katılım olmuştu. 1 Eylül'de de yüz kadar kişi vardı. Sabah hazırlandım. Bir baktım insanlar etkinliğe akın akın gidiyor. Miting alanı doldu. Küçük bir patlama oldu. Bir kişi yerdeydi. Ambulans geldi. Korku ve paniğe dayalı 16-17 yaralanma var. Bomba parçalarından yaralanan çok az. Bomba meyve kutusu veya pet şişeye yerleştirilmiş. Bomba ateşlemeli. Böyle olduğundan birinin orada olması gerekir. Miting alanına yakın odun yığınının altına konmuş. Öyle bir şekilde konmuş ki sanki insanlara zarar vermek istenmemiş. Çiviler yere doğru dağılacak şekilde ayarlanmış. Amaç öldürme değil. Bomba patlayınca bariz bir şekilde katılım arttı ve program uzatıldı.

28 Ekim'de saat 23.00 sıralarında Emniyet Müdürlüğü'nün kenarına bomba bırakılmış. öğretilenindeydim. Kaymakamlığın önüne geldiğimde patlama meydana geldi. Nöbetçilerin görmesi çok zor. Görgü şahidi yok. Bomba zaman ayarlı ve parça tesirli. Bomba üzerine devriye için ekipler gönderdik.

1 Kasım'da nizamiyenin arkasına araç park edilmiş. O gece maç vardı. Alayda oturuyorduk. Çok büyük bir patlama oldu. 100-150 metre uzaktaydık. Daha önce emniyetin yanına bomba konulduğundan ekipleri sıklaştırmıştık. Maç saatleri genellikle daha dikkatli oluyoruz. Ama araçlar caddeye rahat bir şekilde park ediliyor. Buna müdahale edilmemektedir. Bomba patlatılan araç da rahat bir şekilde park etmiş. Nedense şüphe çekmiyor. Van plakalı araç, Şemdinli'ye geleli iki-üç gün olmuş. Araç haricen kayıt dışı yedi-

sekiz kişiye satılıyor. Araç en son Yüksekova’da üç dört defa el değiştiriyor. Burada haricen satış yaygın. Yeşil kart almak için kimse üzerine bir şey kaydettirmek istemiyor. Patlamada üç polis memuru da yaralanıyor. Olay yerine ilk ben gittim. Bu olaydan sonra ilçede bir olumsuzluk yoktu. Vatandaş patlamanın PKK tarafından yapıldığını söylüyordu. Bu olaydan sonra yasa dışı örgüt içerisinde ikilik oluştu. Bize gelen bilgilere göre birbirlerini “Niye yaptınız?” diye suçluyorlar. Taraflardan biri kendilerinin yapmadığını öbür grubun yaptığını ve imza toplayıp bölge sorumlusuna şikayet etmeleri gerektiğini söylüyor.

9 Kasım’da makamımdaydım. İhtiyaçlarımızı tespit etmek için Ankara Terörle Mücadeleden gelen heyetle toplantı halindeydik. Ses duydum. “Patlama oldu galiba bakmak istiyorum.” dedim. Gittiğimde pasajın başında kitapçı vardı. “Ne oldu?” dedim. “İçerde bir şey oldu.” dedi. Rahatsız edici bir koku vardı. Kitapçıdan başka kimse yoktu. Pasajdan çıkarken bir başkasıyla karşılaştım. Vatandaş biri için “Kovalayın.” dedi. İleride kaçan olduğu söylendi. “Elinde bir şey mi var?” diye hızlı adımlarla gittim. 15-20 kişi araca saldırıyordu. Reno 19 marka araç. Arkadaşları çağırdım. Aracın içine baktım; biri arka koltukta başını iki elinin arasına koymuş vaziyette oturuyordu. Bu arada 7-8 kişiydik. “Engelleyebiliriz.” diye düşündüm. Kalabalık arttı. Kaymakamı anons ettim. Askerden takviye istedik. Asker aracın yanına yaklaşırken saldırıya maruz kaldı ve geri çekildi. Zapt edilemeyecek duruma geldi. Özel Harekatı çağırdım. Aksi takdirde kişi linç edilecekti. Özel Harekat gelince halk tepki gösterdi. Adamı aracın içinden aldım. Grup beni sürüklüyordu. Özel Harekat silahlarıyla havaya ateş açtılar. Herkes yere yattı. Adamı aldılar. Aracın üstüne çıktım ve halka sakin olmalarını söyledim. Kaymakamı istediler. Kaymakam geldi. Ne gerekiyorsa yapılacağını söyledi. Biri Kaymakama saldırdı. Hareketlenme oldu. O arada Başkomiser yere düştü. Vatandaşlardan bir kısmı görevlileri korumaya çalışıyordu. Bazısı ise saldırıyordu. Saldıranları hatırlayamıyorum. Kaymakam konuşurken pasaj istikametinden gürültü ile yaralı çıkarıldı. Bunun üzerine vatandaş daha da tahrik oldu. Ölü hastaneye götürülürken ana gruptan ayrılanlar oldu. Halk emniyete hücum etti. Emniyete girer girmez halk taşlarla saldırdı. Panzer müdahalede yeterli olmadığından emniyete getirdik. Araçtakiler buraya getirildi. Başçavuş kendisini savunmak için “Emniyettenim.” demesi ve “Veysel Ateş’in Emniyete getirilmesi” halkın Emniyete saldırmamasına sebep oldu. Olayda adı geçen diğer iki kişiyi olay esnasında görmedim. Ali Kaya’yı önceden görmedim. Özcan İldeniz’i ise iki defa gördüm. Özcan İldeniz’i halk kovaladığından Emniyete sığıyor. Özcan İldeniz geldikten bir süre sonra jandarmaya gidiyor. Niçin kovalandığını ve kaçtığını bilmiyorduk. Vatandaş askeri tanıyor. Ali Kaya ise jandarmanın kurduğu barikata kaçıyor. Vatandaşlar askeri lojmanlara taşla saldırmaya başladılar. Jandarma müdahale etti ve aileleri kontrol altına aldı. Sonra barikat kuruldu. Saat 16.00 sıralarında keşfe gittik. Hava kararmak üzereydi. 500-600 kişilik grup keşfi uzaktan izliyordu. Olay yerinde 30 kadar kişi vardı. Savcı aracı incelerken grubun arasından silah sesleri geldi ve hareketlenme oldu. Ateş iddia edildiği gibi panzerden gelmedi. Uzman çavuş ailesini hastaneden getiriyor, aracında çocukları da var. Ateş açılmasından sonra keşif durduruldu. Açılan ateş sonucu dört kişi yaralandı, bir insan hayatını kaybetti. Olaylar tekrar başladı. Ancak olaylarda ateşli silah kullanılmadı. Keşfin çevre emniyetini Hakkari’den gelen kuvvetler sağladı. Araçtan çıkanlar inceleme için gönderildi. Ertesi gün cenazede olay çıkmadı.

Belediye Başkanı polis noktasının yakılmaması için uğraştığı için başından yaralandı. Kendisiyle görüşmemde “Topluluk içerisinde bazı aşırıları var engel olamıyoruz.” dedi. Olayların yatıştırılması için Yüksekova Belediye Başkanı da geldi. DEHAP binasının önünde konuşmalar yapıldı ve topluluk dağıldı.”

Semdinli Belediye Başkanı Hürsüt TEKİN ile Görüşme:

“On gündür olaylar oluyor. Üç aydır bombalar patlıyor. Şimdiye kadar da olayın nasıl olduğunu halk bilmiyor. 9 Kasım’daki son patlamada failer suçüstü yakalandı. Olay anında burada değildim. Başsağlığı için bir köye gitmiştim. Patlama olduğunu söylediler. Geldiğimde herkes ayaktaydı. Seferi Yılmaz’ın dükkanına bomba atılmıştı ve bir ölü vardı. Sahibi iş yerindeyken üç kişi yemek yiyeceklermiş. Bombanın biri camdan biri ise kapıdan atılmış. Seferi Yılmaz bombayı görür görmez dışarı fırlıyor. O arada kaçan birinin peşine düşüyor. Oradakilere kaçanın yakalanması için bağıyor: “Bombayı bu attı yakalayın!” Kaçan yüz metre ilerdeki araca sığıyor. Kaçan kişi araca giderken iki kişinin daha araçta olduğu fark ediliyor. Kaçan kişi araca giriyor. Aracı saran halk daha sonra aracın dışına çıkan iki kişiye kim olduklarını soruyor. Onlar asker olduğunu söylüyor. Bunun üzerine kimliği isteniyor. O da kimliğinin komutanında olduğunu söylüyor. Araçta silah ve evrak çıkıyor. Araç tahrip ediliyor. 150 kadar kişi aracı çembere almış, aracı kimseye teslim etmeyeceklerini söylüyorlar. Hakkari Milletvekili Esat CANAN, Hakkari ve Yüksekova Belediye Başkanları da geldi ve olayların yatışmasına yardımcı oldular. Savcı Heyetle birlikte aracın yanına geldiler. Halk uzaktan izliyordu. Hava kararmıştı. Araçtakilerin yarısı tespit edilmişti ki silah sesi geldi. Halk “5-6 kişi vuruldu.” diye bağırdı. Askerin biri silahıyla halkı tarıyor. Beş kişi yaralanıyor. Bunun üzerine Savcı keşfi tamamlayamadan bıraktı. Yaralılar hastaneye kaldırıldı. Yaralıların biri yolda hayatını kaybetti. Kriz merkezi “Tespiti tamamlayalım.” dedi. Savcı da bu görüşe katıldı ve tespit tamamlandı. Silah ve bir sürü evrak bulundu. Her şey araçtan çıkarıldı ve araç Hükümet Konağına çekildi. Halk çarşığı doldurmuştu. Araya girdim ve parti yöneticisini çağırdım. Olayın büyümemesi için çalıştım. Bundan dolayı yaralandım. Kimin vurulduğunu bilmiyorum. Polis noktasına yönelme olmuş, oraya gitmemi söylediler. Gittiğimde halk saldırıyordu. Polis havaya ateş açtı. Ben de araya girdim. Polis kontrol noktasında yaşananların engellenmesi için girişimde bulundum. Burada 5-6 yaşlarında çocuklar vardı. Çocukların ailelerini uyardım. Halk üç kişiyi yakalamış, ancak biri göz altına alınmış ikisi ise serbest bırakıldı. Halkın tepkisi için de gözaltına alınmamasıdır. Üçü de gözaltına alınsaydı böyle olmazdı. Üç kişi beraber gelmişler ve biri bombayı atmış. “Olan olmuş, bundan sonra kimse ölmesin.” dedim. Darbe aldığımından beni hastaneye kaldırdılar.

1 Eylül Dünya Barış Günü’nde kurduğumuz çadırın bir metre arkasına bomba koymuşlar. Kanaatime göre bombaları aynı çete koyuyor. Evraklarda bombalamalarla ilgili bilgiler çıktı. Geçmişte yapılan ve gelecekte yapılacak bombalamalarla ilgili bilgilere rastlandı. Cami ve lisenin bombalanacağı yönünde bilgilere rastlandı. Gençler ve camiye gidenler “Bizim ne günahımız var da bomba koyuyorlar.” diye tepki gösteriyor. Biz huzur istiyoruz. Savcı keşif yaparken panzerden ateş açılıp açılmadığını bilmiyorum. Silah sesi geldi. Ancak kim tarafından ve nereden atıldığını bilmiyorum.”

Semdinli İlçe Jandarma Komutanı J.Binbaşı Erdem YILMAZ ile Görüşme:

“5 Ağustos’tan sonra yoğun olarak Milli İstihbarat Teşkilatından ve Emniyet Genel Müdürlüğü’nden gelenler oldu. Bu günler kar yağmadan önceki hassas günlerdir. Bize saldırı yapılacağı ile ilgili duyumlar geldi. Ancak bu kadar büyük bir patlama beklemiyorduk. 9 Kasım’dan üç gün önce İl Jandarma Alay Komutanlığından beni aradılar ve elemanların gelebileceklerini söylediler. Ama ne zaman geldiklerini bilmiyorum. Bunun yanı sıra hiç haber vermeden geldikleri de olmuştur. Burası küçük bir yer olduğu için halk istihbaratçıları tanıyor olabilir. Özcan İldeniz ve Ali Kaya’yı da tanıyan bir çok kişi olabilir. İlçe Emniyet Müdürlüğünde Terörle Mücadeleden gelen Heyetle toplantı yapılmaktaydı. Pasajda bomba patladığı söylendi. Yaya olarak gittim. İddia bayiindekiler şaşkın durumdaydı. O an ölü veya yaralı olup olmadığını bilmiyordum. Polisler gelmiş. Gazete bayiinin sahibi Naif Erler, pasajın önünde durmaktaydı. Bir anda aracın başına yüz-yüz elli kişi toplanmıştı. Herkes oraya doğru koşuyordu. Ne olduğunu anlamaya çalışıyordum. Kalabalığın arasına karıştım.

“Polisler yaptı.” diye sesler duydum. Altınsu Köyü Muhtarı bana fazla yaklaşmamamı söyledi. Özcan İldeniz polislerce kurtarıldı. Özcan “Bize saldırdılar. Araçta silah ve belge var.” dedi. Kendisiyle birkaç adım yürüdüm. Kendisine senden başka kim var diye sordum. Ali Kaya’nın olduğunu söyledi. Ali Kaya kenardaydı. Ali Kaya’yı zırhlı araca bindirerek kurtardık. O arada araçta neler olduğunu bu arkadaşlardan öğrendik. Kalabalığı uzaklaştırarak aracı kurtarmak istedik, fakat bin kişi kadar vardı, başarılı olamadık. İnceleme için savcıya eşlik etmek üzere polis görevlendirildi. Kendisi de ateş açarak kendisini savunmaya çalışmış. Orada bulunan milletvekili, ateş açılmasını incelemeyi engelleme olarak algılamış. Tanju Çavuş Dağ Komando Taburundaydı. Vali Bey beni çağırdı. Kişiyi lojmandan aldık. Savcıya götürüldü ve ifadesi alındı. Arabasının üzerindeki saldırılar tespit edildi. Özcan İldeniz Emniyet Müdürlüğüne gitti. Ali Kaya zırhlı araçla Taktik Alaya götürüldü. Vali, İl Emniyet Müdürü ve İl Jandarma Komutanı geldi ve kriz merkezi oluşturuldu. Bu arada çıkan kargaşada Türk bayrağı yakıldı, uzman çavuşun evine saldırı yapıldı, Atatürk büstüne saldırıldı. Polis noktası yakıldı. Noktada dört polis görev yapmaktaydı. Emniyet müdürlüğü ve Hükümet Konağına büyük saldırı oldu. Askerlerin kaldığı evler taşlandı. Asker eşleri “Bizi kurtarın!” diye bağırıyorlardı. Taşlar genelde gençler tarafından atılıyordu. Polis noktasında üç kurt köpeği ardı. Köpeklerin gözlerine naylon yakılarak damlatılmış. Güvercinler ise çivilenmiş.

Sonradan patlamanın iki el bombasından kaynaklandığını öğrendik. Bir kişi aynı anda iki el bombasını kullanamaz ve bombasının pimi çekildikten sonra dört beş saniye içerisinde patlar. Bu acıdan soru işareti var. Vatandaşların bir kısmı korktuğundan ifade vermiyor. Seferi Yılmaz 1984 PKK baskınında gözcülük yaptığı için on beş yıl cezaevinde kalmış. Seferi Yılmaz’a yurt dışından bir paket geleceği bilgisi geliyor. Mahkeme kararı ile dinleme ve takibe alınıyor. Dinlemede terör örgütü elemanları ile görüştüğü tespit ediliyor. Araçtakilerden biri sayısal oynamak için indiği sırada pasajdaki patlama gerçekleşiyor.

Heyet 1 Kasım’da meydana gelen patlama esnasında Askeri Gazino ve askerlerin kaldığı yerlerin boşaltılıp boşaltılmadığı sorusu üzerine şu şekilde cevap verilmiştir:

“Uzman çavuş maç izlemek için arkadaşına gitmiş. Gazinoda ise beş kişi kalmaktaydı, Bunlardan biri patlama sırasında Gazinodan çıkmak üzereymiş. Maç sırasında olay olabileceği endişesiyle arkadaşları uyarıyoruz. Maç da zaten şifreli kanalda değil. Star TV’de yayınlandığı için Gazino’da fazla kişinin olmaması normaldir. Maç şifreli kanalda olsaydı çok kişi olurdu. 9 Kasım’daki patlama olduğunda Taktik Alaydaydık. Terör örgüt içerisinde de 1 Kasım olayları hakkında soruşturma yapılıyor. Roj TV adımızı vererek bizleri hedef gösteriyor. Vatandaş da olayın terör örgütü tarafından yapıldığını biliyor. 1 Kasım olaylarından sonra halk arasında örgüte tepki vardı.

Daha büyük olaylar olmaması için keşfin yarıda kalmasını istemedik. El bombalarını Savcı önce bize teslim etti. Ardından biz bunları Savcılığa teslim ettik. Keşfin tamamlanmasından sonra araç İlçe Emniyet müdürlüğünün önüne çekildi. Araçtaki iki yıllık istihbarat bilgileri kayboldu. Arkadaşa neden önemli şeyleri yanına aldığını sorduk. Kendisi de Hakkari’de cephe faaliyetinin üst düzeyde olduğundan ajandayı yanlarına aldıklarını söyledi. Ajandadaki bilgiler bazı basın ve yayın organlarında yayınlandı.

Hakkari Valisi Erdoğan Gürbüz ile Görüşme:

“Olaylardan sonra Başbakan ve bakanların gelmesi iyi oldu. Hakkari’de geçim kaynağı hayvancılık ve sınır ticaretidir. Türkiye’deki seksen üç bin köy korucusunun yedi bin sekiz yüzü buradadır. Ayrıca uyuşturucu ticareti de yapılmaktadır. Geçen sene yedi yüz seksen kilogram uyuşturucu yakalandı.

1 Kasım’da yüz elli kilogramlık bomba patlatıldı. Jandarmanın önünde korkunç bir patlama meydana geldi. Yüz doksan dört ev ve iş yeri zarar gördü. Hemen gittim. Olayların hepsinde ordaydım. Yaraları sarmaya çalıştık. İki yüz milyar para tahsis edildi. İçişleri Bakanı

geldi. Mahkeme kararı ile yapılan dinlemelerde şu ortaya çıktı. “PKK terör örgütü devletin müşfik tavrını hazmedemedi.” Esnafı teker teker dolaştım. Bu durum terör örgütünü tedirgin etti. Olaylarda Hükümet hassas davrandı.

9 Kasım’da olay yerindeydim. Asayiş Kolordu Komutanı ve Başsavcıyı da götürdüm. Halk yakalandığını söylüyor. Astsubaylar Hakkari İl Jandarma Alay Komutanlığı elemanlarıdır. Kim yaptıysa mevkisi ne olursa olsun gereği yapılacaktır. Savcılık olaya el koymuştur. Dosya hakkında gizlilik kararı alındığı için açıklama yapamadım. Olayları incelemek üzere İçişleri Bakanlığında iki başmüfettiş görevlendirildi. Ayrıca Van’dan da savcı geldi. Halkın beklentisi iki askerin tutuklanmasıdır. Olay çete davası kapsamında değerlendirildi. Olayın çözülmesi Türkiye için çok önemlidir. Astsubayların niçin valilikçe açığa alınmadığı sorulduğunda: Mülkiye Müfettişleri çalışmalarını devam ettirmektedir. Rapor hazırlanır ve raporda iki astsubay için açığa alınma teklif edilebilir. Müfettiş olaya el attığı için açığa alamıyoruz. Ayrıca 1971 muhtırasından sonra valilerin askeriye üzerindeki atama, disiplin cezası verilmesi ve açığa alınma gibi yetkileri devre dışı bırakıldı. Müfettişler gelmeseydi gereğinin yapılmasını jandarma albay komutanına bildirirdik. O da gereğini yapardı. Jandarma Teşkilat Kanununa göre valilerin askeri personeli açığa alması mümkün değildir. Son çıkan yönetmeliğe göre sözleşmeli uzman çavuşa sicil veriyoruz. Ancak rütbeliler bu kapsamda bulunmamaktadır.

Olaya karıştığı iddia edilen askerlerin Şemdinli’ye gitmesinden haberim yok. Olay komutanı bilebilir. Araç jandarmaya verilen araçtır. Jandarma sadece gizli yazı ile plaka ister.

İlde helikopter acil ihtiyaçtır. Kritik durumlarda kullanılmak üzere valilere helikopter tahsis edilmesi gerekir.”

Hakkari İl Jandarma Alay Komutanı J.Albay Erhan KUBAT ile Görüşme:

“1 Kasım’da meydana gelen patlama ile ilgili olarak PKK’nın telsiz görüşmeleri tespit edildi. Çok büyük bir bomba patlatılmasına rağmen nasıl ölü olmadığı, halkın çok zarar görmesi sebebiyle olayın üstlenilmediği, olayın örgüt içerisinde bir grubun yaptığı ve olayın soruşturulacağı görüşmelerde geçmektedir.

Terör örgütünün sığınaklarında füze bulundu. Örgüt halktan para toplamaktadır. Rant paylaşımı ve kavgası var. Para toplanmasından kimse şikayetçi olmuyor. Bir müteahhit iki trilyonluk bir köprü yapım ihalesini almıştı. Kendisinden iki yüz milyar para talep edilmiş. 1 Ocak 2002’den bu yana yirmi bir patlama ve otuz altı olay meydana geldi.

9 Kasım’da bomba atılan dükkanın sahibi Seferi YILMAZ 1984 yılında Şemdinli baskınında gözcülük yaptığı için on beş yıl hapse mahkum ediliyor. 5 Ağustos’da beş şehit vermemizden sonra istihbari bilgi gelmeye başladı. 156’ya ihbarlar geliyor, “On beş yılın açısını alacağım.” diyor Seferi Yılmaz. Seferi Yılmaz’a Almanya’dan paket geleceği yönünde istihbari bilgi aldık. Paket eve veya iş yerine gelecek. Araba olay günü saat 09.00’da göreve gitti. Bir buçuk gün kimse ifade vermeye gelmedi. Birkaç gün sonra ifadeler alınmaya başladı. Kimse şahit olmak istemiyor. Veysel Ateş’in olayı gerçekleştirmesi mümkün değildir. Araçtakilerden birinin iddia bayiiine veya tuvalete gitme durumu var.”

Olayda suçlanan Astsubay Başçavuş Ali KAYA ile Görüşme:

“2004 yılında Gaziantep’ten buraya atandım. Kısım amiri olarak görev yapmaktayım. Bu tarihlerde PKK’nın mayın yerleştirme stratejisi başladı. Patlamalarda şehitler oldu. Bunun üzerine hazırlık yaptık ve patlamaların nasıl yapıldığı hususunda istihbari çalışmalara başladık. Çukurca ilçesinde cephe faaliyetinin olduğu bilgisini aldık. Yaptığımız araştırmada Sabri Kod ve Agir Kod adlı iki örgüt mensubu ile milislerin patlamaları gerçekleştirdiği bilgisine ulaştık. Mahkeme kararı ile tespit edilen kişiler dinlemeye alındı. Dinlemelerde yoğun şekilde Seferi Yılmaz bağlantısının olduğu ortaya çıktı. Seferi Yılmaz’ın hem Sabri Kod’la para paylaşımı olduğu hem de Agir’e hizmet ettiği bilgisi tespit edildi.

5 Ağustos'da meydana gelen patlamada beş şehit vardı. Seferi Yılmaz'ın ismi gündeme geldi. Araştırmaya başladık. Şahsın nüfus bilgileri, yakınları ve görüştüğü kişiler dosyalandı. Sabri Kod Seferi Yılmaz'a Almanya'dan çok önemli bir paket geleceğini bildiriyor. Kendisi "Mutlaka gelecek olan paket bize ulaşsın." diyor. Hangi adrese gönderilmesi gerektiğini soruyor. Seferi Yılmaz evin de işyerinin de olabileceğini söylüyor. Daha önceden gittik. Ev ve iş yerinin krokisini telefon konuşmalarını topladık. 8 Kasım'da durum değerlendirmesi yaptık.

9 Kasım sabahı saat 08.30'da çıktık. Yanımıza silah ve bombalarımızı aldık. Bölgede daha önce çalışan haber elemanımız Veysel Ateş de bizimleydi. Kimse karakola bilgi vermeye gelmez. Birkaç insandan bilgi almak için yararlanıyoruz. Kişilerin kimliği ortaya çıkınca terör örgütü tarafından öldürülmektedir. Bir korucu bilgi verdiği için öldürüldü. O gün yasal bir göreve çıktık. Burada pastanede kahvaltı yaptık. Yüksekova'da araba arızalandığı için su koyduk. Bu sebeple yarım saat kadar oyalandık. Dikkatli gidiyorduk. Şehre girdik. AKP ilçe binasının önüne arabayı park ettik. Veysel Ateş tanıdığı kişiyi çağırıp dışarı çıkacaktı. Bilgilerinden yararlanmayı düşünüyorduk. Bu arada Özcan İlideniz tuvalete gitmek istediğini söyledi. Veysel Ateş de bakkala uğramak istediğini söyledi. Tam aracın kapısını açmıştık ki patlama oldu. İlçe Jandarma Komutanlığına bomba atıldığını zannettiğim için oraya doğru gittim. Pasajdakiler çıktı. Veysel Ateş arkamdan yetişti. Biri Veysel Ateş'i göstererek "bu itirafçı" dedi. Beş-altı kişi oldular. "Ne oldu." dedim. Biri "Hem yapıyorsunuz" hem de PKK'nın üstüne yıkıyorsunuz, şerefsizler. Araba da sizin." dedi. "Yanlış yapıyorsunuz" dedim. Bana yumruk atmaya çalıştı. Yere yıkıldım. Veysel Ateş'e arabaya girmesini söyledim. Bir baktım arabayı yüz kadar kişi çevirmişti. Özcan İlideniz arabanın yanındaydı. "Biz emniyet görevlisiyiz." dedim. "İtirafçıyı bize ver." dediler. Ben de "Ne yaptı ki vereyim." dedim. "Bombayı siz attınız" dediler. Sloganlar atıldı. Veysel Ateş'in ağzı yüzü kan içinde kalmıştı. Arabanın üzerindeki kontağı aldım ve bagajı açıp silahı çıkardım. Elime saldırdılar. Tabancayı elimden alıp belime koydular. Arabayı çevirdiler. Veysel Ateş'i öldüreceklerdi. Emniyet geldi. Arabayı çevirdiler. Kalabalığa "Biz devlet görevlisiyiz, yapmayın!" dedim. Dinleyen yok. Özcan İlideniz bagajdaki çantayı almamı istedi. Çantada önemli belgeler vardı. Çantayı alıp Özcan İlideniz'e fırlatacaktım. Biri demir çubukla vurdu. Çantayı alamadım. Polise Veysel Ateş'i almalarını söyledim. Polisler Veysel Ateş'i alıp panzere bindirdiler. Özcan İlideniz ise kalabalığa karışıp kaçtı. Özcan İlideniz Şemdinli'den sorumlu olduğundan kendisi buralara sık gelirdi. Bundan dolayı tanınırdı. Önceden ilçeye birkaç kez top sakallı gelmesine rağmen o gün top sakallı değildi. Bayramdan önce sakalını kesmişti. On-on beş kişi beni çevirdi. "Bu işleri siz yapıyorsunuz." dedi. Bazıları ise bizi korumaya çalışıyordu. Bir kısmı ise saldırıyordu. Sloganlar atıldı. Zırhlıya binerek ilçe jandarmaya gittim. Komutana saldırıya uğradığımız ve dokümanlarımız yağma edildiği için savcıya şikayet etmemiz gerektiğini söyledim. Savcıya ifade verdik ve serbest bırakıldık. Olayda kimliğim ve çantamı kaybettim.

Şahısların verdikleri ifadeleri öğrendik: "Veysel Ateş pasajdan çıkarken "bomba tamam. Siz nerdesiniz?" diye telefonla bizi aradığı söyleniyormuş. Benim o satte Veysel Ateş'le telefon görüşmesi yaptığım ortaya çıkarsa suçumu kabul edeceğim. Özcan İlideniz'le de telefon görüşmesi yapmadım. Savcı telefon kayıtlarını istemiş.

Seferi Yılmaz dükkanının iki bölüm olduğunu, camdan bomba atıldığını söylüyor. Dükkandan yedi saniyeden önce çıkması zor. Bomba atılınca beş saniye içinde patlar. Ayrıca ikinci bomba olayı var. İkinci bombanın pimi çekildiğinde oradaki kişinin yok olması gerekir. İkinci bomba da patlayacak ve Seferi Yılmaz yara almayacak! Bu durum bilirkişilerce tespit edilecektir. Bu senaryonun nasıl olduğu ortaya çıkacaktır. Teknik olarak iki el bombasının aynı anda tek kişi tarafından atılması mümkün değil. Kafama ve sırtıma darbeler aldım. Kesinlikle suçlu değilim.

İddialar teknik açıdan yanlış. Elimizde başka deliller de var. Sabri Kod diğer bir örgüt mensubuna 1 Kasım'la ilgili soruyor: "Böyle büyük bir olay yapıyorsunuz. Kimse ölmüyor. Bunun hesabını size soracağız." Diğeri diyor ki: "Biz de anlayamadık." 1 Kasım eylemini kendilerinin yaptığı ortadadır. Sabri Kod'un örgütten aldığı paralar ve yaşantısına bakmak gerekir. Sabri Kod olaydan önce yüksek miktarda babasına para verdi. Muhtemelen örgüt parasını yiyorlardı. Örgüt kimseye para yedirmez. Belki de örgüt içi infazdır.

On altı yıldır görev yapmaktayım. Saat gündüz 12.00 Herkes pasaja girip çıkıyor. Dokümanlarımız yanımızda. Böyle bir olaya girişmemizin mantıklı bir tarafı yok. Mesele ortaya çıkacak. Örgütün olayın devlete yıkılması ile ilgili konuşmaları var. Olay sırasında pasajdan çıkan birini görmedik.

Biz o gün birisiyle görüştüğümüzden sonra İlçe Jandarma Komutanı ve İlçe Emniyet Müdürü ile görüşüp Savcılığa uğrayacaktık. Savcıya durumu anlatıp Almanya'dan gelecek paket için gereğinin yapılmasını talep edecektik.

Araba 12.30'dan son ana kadar onların kontrolünde idi. Bagaj açıldığında silahların üstünde olması gereken hücum yeleklerimiz çalınmış."

Heyet ayrıca Ali Kaya'ya olayın nasıl gerçekleşmiş olabileceğini sordu. "Kafamızı kurcalayan bizim oraya gittiğimizin nasıl öğrenildiğidir. Bence bombayı iki kişi attı. Ölenin milis olduğu ortaya çıktı. Seferi Yılmaz'ın gelmesine, yaşam tarzına ve evine bakılması gerekir, örgüt parasını yediği için örgüt içi infaz olarak dükkanı bombalamış olabilir."

Olayda suçlanan Astsubay Başçavuş Özcan İLDENİZ ile Görüşme:

"Bir defa top sakal bıraktım. Oradaki görevlilerle devamlı irtibat içerisindeyim. Şemdinli küçük olduğundan, beni tanıyorlar. Top sakaldan sonra bıyık bıraktım. Olay günü sadece bıyığım vardı. Oysa ifadelerde benden bahsederken top sakallı diyorlar. Bu bölgenin insanı olmadığım için fiziki yapım farklı. Bundan dolayı dikkat çekmemek için ilçeye çok sık gidemiyorum. Yol emniyeti de sıkıntılı. Aynı zamanda sık gidilirse deşifre olma durumu da var. Son iki ay içerisinde patlamalar sebebiyle sık gittim. Gitmeden de istihbari faaliyetleri yürütüyorum.

7 Kasım'da gittik ve döndük. Son zamanlarda meydana gelen olayları araştırmaya gittik. Suç unsurunun sonuna yaklaştığında da gideriz. Damla Pastanesinde kahvaltımızı yaptık. Araç Yüksekova'da arıza yaptı. Araca su koyduk. On beş yirmi dakika zaman kaybettik. Şemdinli'ye vardık. Bir caddesi var. Tuvalet ihtiyacı hissettim. Aşağıda cami var. Gittiğimde her zaman oraya giderim. Aracı park ettik. Araçtan çıkacaktım ki patlama sesi geldi. Araçtan çıktım. Aracın yanından patlamanın olduğu yöne doğru yöneldim. Ali Kaya "Ne oluyor?" dedi. Vatandaş "Hem yapıyorsunuz hem de soruyorsunuz. Şerefsizler." dedi. On beş-yirmi kişi bize doğru, bir kısmı ise pasaja doğru koştu. O esnada grubun sayısı arttı. Ali Kaya'ya vurmaya başladılar. Aracın etrafını çevirdiler. Haber elemanı içeride oturmuş vaziyetteydi. Arabaya vurma olayı olunca "Yapmayın, etmeyin" dedim. Tanıyanlar "Bu da bunlardan" dedi. Darp ettiler. Yumruk yedim. Çene ve elmacık kemiğime değdi. Silah, ajanda, istihbari çalışmalarla ilgili bilgi ve belgeler ile diğer malzemeler araçtaydı. Taktik Alaydan, Jandarmadan ve Emniyetten elemanlar geldi. Çantayı almak istedik. Çantayı aldılar. İşler iyice büyüdü. Biri "Seni buradan tanıyorum. Kaç buradan. Durum kötü." dedi. İlçe Jandarmaya doğru askerlerle gittik.

Kendi aramızda iddia bahsi geçti. Çarşamba günleri şans topu oynuyorum. Ama o gün oyun oynamadım. Bir gazete, bir de iddia bayii var. Zaman zaman iddia oynamışım. Sadece araç içerisinde bahsi geçen bir konu. Şemdinli'ye gelmeden önce haber elemanlarına bazen telefon ediyorum ve geleceğimi söylüyorum. Ama saatini asla söylemem. Bir elemanımıza bir gün önce geleceğimizi söyledim. Şemdinli'ye vardıkdan sonra arabayı park ettiğimizde bazı elemanlarla irtibata geçtim. Elemanlarımla görüşecektim. Seferi Yılmaz'a Almanya'dan gelecek olan paket kargo veya postayla gelecekti. Olaydan önce de Seferi

Yılmaz'ı araştırıyordum. Haber elemanlarımızın söylediğine göre Seferi Yılmaz'ın terör örgütü ile bağlantısı devam ediyor. Ardından Seferi Yılmaz'ı dinlemeye aldık. Krokiyi de ben çizdim. Dükkanın iki bölüm olduğunu bilmiyordum. Kanaatime göre aynı anda bir kişinin iki el bomba atması çok zor. Atan kişi zarar görebilir. Ölen ve yaralananı tanımıyorum. Olay sırasında Veysel Ateş'le kesinlikle telefon görüşmesi yapmadım.”

Hakkari Belediye Başkanvekili ile Görüşme:

İlde su sıkıntısının olduğunu, alt yapının otuz bin nüfusa göre planlanması sebebiyle yetersiz olduğunu, köye dönüş projesinde ilerleme sağlanamadığını, güvenlik kuvvetlerinin uygulamalarından rahatsız olduklarını, bazı polislerin halkı tahrik ettiğini, devletin şefkatli elinin uzanması gerektiğini ve aksi taktirde olayların engellenemeyeceğini ifade etmiştir.

Hakkari İl Emniyet Müdürü Yaşar Agdere görüşmemizde Heyetimize “personel sıkıntısı olduğunu” ifade etmiştir.

Heyetimiz Özel Harekat Şube Müdürlüğünde de incelemede bulunmuştur. Şube Müdürlüğünün fiziki şartları son derece yetersiz olup bina roket saldırısına maruz kaldığı için binanın kolonları kırılmıştır. Bina fiziki şartlar yönünden çok yetersiz olması yanında kolonlarının kırık olmasından dolayı tehlike arz etmektedir. Ayrıca binanın yerleşim yerinin ortasında olması dolayısıyla tehlike arz etmektedir. Nitekim bu yerleşim yerlerinden binayı roket atılmıştır. Bu nedenle bu binanın tahliye edilerek Özel Harekat Şube Müdürlüğünün daha güvenli ve insan onuruna yaraşan başka bir yere ve binaya nakledilmesi gerekir.

Heyetimizin yaptığı araştırma ve inceleme ve dinlenen tanık beyanlarından da anlaşılacağı gibi: Halk bu olayları Astsubay Başçavuşlar Ali Kaya ve Özcan İl Deniz ile itirafçı diye anılan Veysel Ateş'in yaptığına inanmaktadır. Bu kişilerin kullandıkları 30 AK 933 plakalı aracın jandarmaya ait olması ve araçta bulunan bombalar, silahlar ve dokümanların bulunması bunun bir kanıtı olduğuna inanmaktadırlar. Zaten bir kısım tanıklar Veysel Ateş'i bombalanan pasajdan çıkıp kaçarken gördüklerini ifade etmektedirler. Ayrıca bir Kuvvet Komutanının Astsubay Başçavuş Ali Kaya'yı tanıdığını söylemesi kendisine sahip çıkıldığı ve bu olayın örtbas edileceği intibamı verdiğini ve kuşkularını artırdığı inancındadırlar.

Olayın suçlanan Astsubay Başçavuşlar Ali Kaya ve Özcan İl Deniz ile diğer kamu görevlileri ise;

Olayları PKK terör örgütünün çıkarttığını, bu olayın da PKK terör örgütü tarafından çıkartıldığını, Sefer Yılmaz'ın kitapevinin bombalanmasının PKK ve onun milisleri arasındaki rant kavgasının bir yansıması ve iç hesaplaşma olabileceğini, nitekim birtakım istihbarat bilgilerinin bu ihtimali teyit ettiğini ifade etmişlerdir.

Yine suçlanan Astsubay Başçavuşlar ile il ve ilçe jandarma komutanları, Şemdinli'de son olayların artması üzerine ve özellikle de olay günü Seferi Yılmaz'a Almanya'dan bir paketin geleceği istihbaratın alınması üzerine Ali Kaya, Özcan İl Deniz ve Veysel Ateş'in Şemdinli'ye gittiklerini; resmi görevli olduklarını beyan etmişlerdir.

Olayda adı geçen 30 AK 933 plakalı araç Hakkari İl Jandarma Komutanlığına aittir.

Olayda kullanılan bomba parçaları ile diğer deliller Cumhuriyet Savcılığınca tespit edilip muhafaza altına alınmış ve kriminal inceleme için ilgili ve yetkili kriminal laboratuvarına gönderildiği Şemdinli Cumhuriyet Savcılığınca ifade edilmiştir. Bu raporların ve diğer delillerin incelenmesi olayın açığa çıkması için çok önemlidir.

Ayrıca dinlediğimiz ve görüştüğümüz güvenlik görevlileri ve suçlanan Ali Kaya ve Özcan İl Deniz araçta bulunan içerisinde önemli istihbarat bilgilerinin olduğu belirtilen ajandalarının kayıp olduğu ve bu bilgilerin Roj-TV ve bir kısım basında yayımlandığını beyan etmişlerdir. Yine araç bagajında bulunan çelik yelek, vesairenin de kayıp olduğunu ifade etmişlerdir.

Ali Kaya ve Özcan İl Deniz'in kayıp olduğunu ifade ettikleri iki adet ajanda fotokopileri birileri tarafından Komisyonuza intikal ettirilmiştir. Bu ajandaların

fotokopilerinin fotokopileri Hakkari Jandarma Komutanlığı, Şemdinli Cumhuriyet Başsavcılığı ve TBMM 10/322, 323 ve 324 sayılı araştırma komisyonuna intikal ettirmiştir.

Mütekip kalabalık da dağılıyor.

Bu olayların televizyonlar ve gazetelerden bütün yurttta öğrenilmesi ve özellikle de bölgede ilgi ile izlenen PKK yayın organı olan Roj TV’de hemen olayın çıkışından itibaren canlı yayınlanmasından dolayı başta Yüksekova ve Hakkari olmak üzere çeşitli illerde bir takım olaylar ve gösteriler başlamıştır.

Olayların Değerlendirilmesi:

Komisyonumuz olayları yerinde incelemiştir. Ancak bu olayların bütün yönleriyle araştırılıp sorumluların tespit edilmesi için uzun bir zaman dilimine ve çok kapsamlı bir araştırmaya ihtiyaç vardır. Komisyonumuz bölgede kısa bir süre bulunduğundan çok yönlü ve kapsamlı bir araştırma imkanı bulamamıştır.

Ayrıca olay yargıya da intikal etmiş ve Şemdinli Cumhuriyet Başsavcılığı olaya el koymuş ve 1 Kasım 2005 tarihindeki olay için 2005/399 Hz.No’lu, 9 Kasım 2005 tarihindeki olay için de 2005/396 Hz.No’lu dosyalarla soruşturma başlatmıştır. Bu soruşturmalar sonucunda savcılık görevsizlik kararı vererek dosyaları görevli olan Van Cumhuriyet Başsavcılığına göndermiştir. Bu olaydan dolayı Tanju Çavuş, Veysel Ateş, Ali Kaya ve Özcan İldeniz tutuklanmıştır.

Olayla ilgisi olduğu iddia edilen 30 AK 933 plakalı araçta çıkan silah, bomba, evraklar ve krokiler savcılıkça tespit edilip emanete alındığından ve diğer bütün olayla ilgili bilgi ve belgeler savcılık dosyasında bulunduğundan ve hazırlık soruşturmaları gizli olduğundan bu bilgi ve belgeleri Komisyonumuzun inceleme imkanı olmamıştır.

Kaldı ki bu olayların araştırılması için Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi ve ANAVATAN Partisi tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne verilen araştırma komisyonu kurulması önerileri Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından görüşülerek kabul edilmiş ve münhasıran bu olaylar için Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde 10/322, 323 ve 324 sayılı Araştırma Komisyonu kurularak görevine başlamıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından böyle bir özel komisyonun kurulmuş olması karşısında “Komisyonumuzun bu konudaki görevinin sona erdiği” kanısındayız. Bu nedenlerle Komisyonumuz daha kapsamlı bir inceleme ve araştırma yaparak olayları değerlendirmenin usul ve yasalara uygun olmadığı kanaatine varmıştır. Bu olaylar hakkındaki hükmü yargı mutlaka verecektir. Yine bu olaylar hakkındaki değerlendirmeyi de bütün yönleriyle Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde kurulmuş bulunan 10/322, 323 ve 324 sayılı Araştırma Komisyonunun vereceğine inanıyoruz.

Ayrıca olayları incelemek üzere bölgeye gönderilen mülkiye müfettişleri de raporlarını ilgili makama sunacaklardır.

Başta Türkiye Büyük Millet Meclisi olmak üzere Hükümetimizin, siyasi partilerimizin ve halkımızın olayların çözümü için kararlı duruşları ve hassasiyetleri bu olayların mutlaka çözüleceğine dair inancımızı bir kere daha kuvvetlendirmiştir.

Bu olay mutlaka aydınlatılmalı ve çözülmelidir. Komisyonumuz da olayın sonuna kadar takipçisi olacaktır.

Tespit ve Önerilerimiz:

1. İster güvenlik, isterse terörist saldırılar nedeniyle olsun köy boşaltmaları büyük bir hata olmuştur. Zira yüz binlerce insan köylerinden bağ, bahçe ve tarlalarını bırakarak şehir merkezlerine göç etmişlerdir. Bu insanların çok büyük bir kısmının hiçbir işi ve geliri olmadığı için sıkıntı içerisinde yaşamlarını devam ettirmektedirler. Hatta bu köy boşaltmalardan dolayı da Türkiye aleyhine AİHM’de bir çok tazminat davaları açılmış ve yüklü miktarlarda tazminatlar ödemekle karşı karşıya kalmıştır. Terör örgütleri ve bölücüler bu insanları

istismar ederek devlet aleyhinde yönlendirmeye çalışmaktadırlar. Hükümetimiz Köye Dönüş Projesi ile bu vatandaşlarımızın köylerine dönmelerini teşvik etmekte ise de bu projenin daha fazla desteklenmesi gerektiğine inanıyoruz.

2. Devlet vatandaşının güvenliğini korumakla yükümlüdür. Devletin meşru güvenlik güçleri ise emniyet ve askeri güçlerdir. Bu itibarla koruculuk sistemi yanlış olmuştur. Zira koruculuk sistemi ile vatandaşlar devlet yanlısı veya devletin potansiyel tehlike olarak görülmeye başlanmış veya en azından bölge halkı arasında böyle algılanır hale gelmiştir. Hatta bir kısım köy korucuları bölgelerinde bazı kişilerin mal ve mülklerine el koymuşlar; aşiretler arasındaki ihtilaflardan buldukları konumu kötüye kullanarak bölgedeki tansiyonu yükseltmişlerdir. Bazı köy korucularının ise teröristlere yardım ettikleri de görülmüştür.
3. Bölgedeki olayları sadece güvenlik sorunu olarak görmemek gerekir. Elbette ki güvenlik her şeyin önündedir ve çok önemlidir. Ancak sosyal, ekonomik ve kültürel politikalarla desteklenmeyen yalın güvenlik politikaları olayları önlemede yetersiz kalmaya mahkumdur. Bölgenin kalkınması için kısa, orta ve uzun vadeli kalkınma planları yapılmalı ve bu planlar da ciddi olarak tatbik edilmelidir. Daha önceki dönemlerde de bu konuda bir çok planlar, programlar ve teşvikler ortaya atılmışsa da bu programlar maalesef çeşitli sebeplerle hayata geçirilememiştir. Bu durum bölge halkında bir ümitsizlik ve güvensizlik oluşturmuştur. Bölge için getirilen bir kısım teşvikler aynı teşviklerin başka bölgelere de aynen verilmesiyle hiçbir işe yaramamıştır. Ya da bu teşvikler bir kısım kişilerce ranta dönüştürülerek devlet imkanları adeta çar çur edilmiştir.
4. Bölgede güvenlik konusunda koordinasyon eksikliği vardır. Sivil otorite ile askeri otorite; asker ile polis koordinasyonu yetersizdir. Mülki idarenin başı olan vali ve kaymakamların asker ve jandarma üzerinde etkileri ve kontrol yetkileri bulunmamaktadır. Bölgede vali ve kaymakamlar güvenlik konusunda adeta devre dışındadırlar. Bu durum adeta zafiyet doğurmaktadır.
5. Güvenlik güçleri personeli araç ve gereç yönünden mutlaka takviye edilmelidir.
6. Kamu görevlilerinin görevlendirilmelerinde bölge bir sürgün yeri olarak görülmemelidir. Özellikle bölgeye atanacak kamu personelinin nitelikli ve tecrübeli olmasına dikkat edilmelidir.
7. Sınırdaki geçişler ve sınır güvenliği mutlaka sıkı kontrol altına alınmalıdır. Kaçakçılıkla etkin mücadele edilmelidir.
8. Sınır ticareti için rasyonel bazı düzenlemeler yapılmalıdır.
9. Yine bölgede güvenlik güçlerimizin itirafçı adı altında bir takım kişilerin istihbarat dışında başka işlerde de kullanılması yanlıştır. Böyle kişilerin istihbarat dışında kullanılmaması gerektiğini düşünmekteyiz.

Mehmet ELKATMIŞ
Nevşehir Mv.

A.Faruk ÜNSAL
Adıyaman Mv.

M.Nezir NASIROĞLU
Batman Mv.

Ahmet ERSİN
İzmir Mv.

Ahmet YILMAZKAYA
Gaziantep Mv.